

۲۰۱۵/۱۱/۰۶

پوهندوی آصف بهاند

«د ماشوم د ادبیاتو کور»

۲

د کوچنیانو ادبیات

تاریخی پس منظر، اوسنی حالت

اتلسمه برخه

بناغلي تورمان لا پخوا د افغانستان د اطلاعاتو او کلتور د وزیر بناغلي باري جهاني په آدرس، د کوچنیانو د خپرونو د خوار حالت او د کوچنیانو ادبیاتو ته د نه پاملرنې په باب یو سر خلاصی لیک «د اطلاعاتو او فرهنگ وزیر عبدالباري جهاني ته سر خلاصی لیک» لیکلی و. په لیک کې تورمان بناغلي وزیر ته د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت اړوند موسسو او دفاترو کې او د کوچنیانو له پاره په ځانگړو (چاپي، غریزو او انځوریزو) خپرونو کې شته ستونزې، په نښه کړې وې. ما هم په هماغه وخت کې د همدې لیک د محتویاتو او مهم والي په باب یوه مقاله ولیکله چې د اجمل تورمان د لیک بشپړ متن مې هم په کې خوندي کړی دی:

http://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/bahand_a_tormanlik.pdf

دا چې په دې لیک او زما پر مقالې او وړاندیزونو څومره چا سر وگراوه که نه، زه نه یم ورباندې خبر، خو اوس یې گورم چې «د ماشوم د ادبیاتو کور» د بنسټ په پرانستلو سره او د مخابرات په بڼ کې په همدې نامه د یوې پاڼې جوړول او د کوچنیانو د ادبیاتو د لیکوالو او خوا خوړو د پام وړ اړولو سره، اجمل تورمان او د هغه د دې لارې انډیوالان کرار نه دي ناست او په خپلو خبرو کې جدي او په دې برخه کې کار ته هوډمن دي. دا چې په دې برخه کې سرکاري مسولین څه کوي او څومره یې کوي، دا به په راتلونکو کې ولیدل شي.

زه چې د ماشومانو، کوچنیانو او په ټول کې د نوي نسل د روزلو له پاره د اجمل تورمان او د هغه د ملگرو او همکارانو جدیت ته گورم، داده یم چې په نږدې راتلونکو کې به «د ماشوم د ادبیاتو کور» ځانته جلا او خپلواکه چاپي او بریښنايي خپروني هم ولري.

«د ماشوم د ادبیاتو کور» بنسټ ته د اوس له پاره زما یو وړاندیز دا دی چې که امکان ولري دوی میاشتنی یا مهالنی خپرونه را وباسي او د دوی د بنسټ د فعالیتو او نورو قلمي همکارانو له خوا د ماشومانو او کوچنیانو له پاره لیکلي، ژباړل شوي او تخلیق شوي مواد په چاپي بڼه هم خپلو لوستونکو ته وړاندې کړي، بڼه به وي، په تیره بیا که دا چاپي مواد هغو ماشومانو او کوچنیانو ته ورسوي چې تلویزیون او انټرنټ یا نه پیژني او یا هم لاس رسی نه وړ ته لري؛ نو ډیر په ځای کار به وي.

«د ماشوم د ادبیاتو کور» بنسټ ایښودونکی او تر نورو ډیر فعال کس اجمل تورمان دی. اجمل تورمان لا له زلمیتوبه د کوچنیانو د ادبیاتو او نوي نسل د روزلو په فکر کې و. په تانده ځوانۍ کې یې هم کوچنیانو ته شعرونه لیکل. دا یې یوه بیلگه ده:

«تېر شو منی تېر شو»

ورکې دورې، خاورې شوي

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

راغی ژمی راغی
سپینی - سپینی واورې شوي
اجمل تورمان

یادونه: دا شعر کابو شل کاله مخکې، هغه مهال چې تنکی ځلمی وم ما لیکلی و.»

<https://www.facebook.com/1474829949511421/timeline/?ref=nf>
خانه-ادبیات-کودک-د-ماشوم-د-ادبیاتو-کور-

وروسته یې بیا د کوچنیانو ادبیاتو په برخه کې د هڅو لمن نور هم پسي وغورځیده او په دې برخه کې یې آثار هم تخلیق او خپاره کړل. د کوچنیانو د ادبیاتو په برخه کې د اجمل تورمان هڅو ته په کتو سره به دلته د ده لنډه بیوگرافي را واخلم:

«د ماشوم د ادبیاتو کور» فیسبوک پاڼه کې د بناغلي تورمان بیوگرافي د ۲۰۱۵ کال د اکتوبر په دولسمه نیټه خپره شوه. دا یې بشپړ متن دی:

«د ماشوم د ادبیاتو د کور د موسس او ریس اجمل تورمان لنډه پېژندگلوې:

نوم: اجمل

تخلص: تورمان

زوکړه: خوگیانې، ننگرهار

زده کړه: د افغان سید جمال الدین خصوصي پوهنتون (اداره او دیپلوماسي)، د افغان سید جمال الدین انسټیټوت (پښتو ادبیات)، غلام حیدر خان چرخي عالي لیسې.

رسمي دندې:

- آزادي راډیو (خبريال او د ایډیټر مرستیال)،

- اراکوزیا راډیو (ریس)،

- د افغانستان د پوهني وزارت د خپرونو ریاست (غړی)،

- د شهیدانو او معلولینو وزارت د خپرونو ریاست (غړی).

افتخاري دندې:

- د افغانستان د قلم ټولني د ځوانانو د جونگري د پښتو څانگي مسوول،

- د مصور خپرونډوی بنسټ مرستیال،

- د رڼا کلتوري ټولني موسس،

- د پل فکري کړی د موسسي شورا غړی،

- د خوشحال فرهنگي ټولني غړی،

- په کراچي کې د افغان سید جمال الدین د فرهنگي ټولني د مشرتابه شورا غړی،

- د ماشومانو د ادبیاتو په برخه کې د اکادميکي مجلې (مصور) مسوول مدیر،

- د ماشومانو لپاره د (اکو، بکو) په نوم د میاشتنی خپروني مسوول مدیر،

- په کراچي کې د افغان کډوالو له پاره د (د لاس نښه) په نوم د میاشتنی فرهنگي خپروني مسوول مدیر او

د (سپیدې) مجلې د لیکوالو د پلاوي غړی .

نورې ویاړنې:

په ۱۳۷۴ او ۱۳۷۵ لمريزو کلونو کې په پرله پسي ډول دوه کاله د افغانستان د اطلاعاتو او کلتور وزارت د ادبي

جایزي لومړی گټونکی.

خپاره شوي اثار :

د گل تر سپوري لاندې، شعري ټولگه

په وياله کې سمندر، شعري ټولگه

خدای پامان، شعري ټولگه

زه د ښار هغه شاعر یم، شعري ټولگه

د ادم خان لالا نکلونه: ماشومانو ته کیسي

ځنگل او د زړې بیزو کیسه، ماشومانو ته ناول گوتکی

د پاڼو شمېره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

پنځه، ماشومانو ته د شعرونو ټولگه»

<https://www.facebook.com/1474829949511421/timeline/?ref=nf> -
د ماشوم د ادبياتو - د ماشوم د ادبياتو - کور -

ډيره لږه موده كيږي چي «د ماشوم د ادبياتو کور» فیسبوک پاڼه پرانستل شوې ده او خپل عملي فعالیت يې پيل کړی دی.

د دې بنسټ په فیسبوک پاڼه کې د راغلو مالوماتو پر اساس دا بنسټ څلور کاله پخوا رامنځ ته شوی دی. د دې بنسټ په فیسبوک پاڼه کې د راغلو مطالبو په یوه برخه کې داسې راغلي دي چې د دې بنسټ موخه څه ده. ایمیل مرزا نومي لوستونکي په پاڼه کې د ۲۰۱۵ کال د اکتوبر په دریمه د دې ټولني یا نهاد د آرم د عکس د خپرولو په برخه کې داسې یوه پوښتنه مطرح کړې وه:

«میشود یک کمی معلومات بدهی از اهداف یا اساسنامه این نهاد خانه ادبیات کودک اگر لطف کنی»
او ښاغلي نغین قمبري داسې ځواب ورکړی دی:
«حتمن چرانه

خانه ادبیات کودک یک نهاد آزاد است که روی ادبیات کودک در افغانستان کار میکند و 4 سال بدینسو فعالیت داشته اما حالا با یک تشکیلات تازه آغاز به کار کرده است.
هدف ما: خدمت به ادبیات کودک در افغانستان، رشد استعداد های جوان در این بخش، جلب نمودن توجه مقامات و ارگان های مسوول و همچنان کار عملي در این مورد با کودکان افغان.»

<https://www.facebook.com/1474829949511421/photos/pb.1474829949511421-2207520000.1444231551./1487904908203925/?type=3&theater>

لکه څنگه چې پاس راوړل شول د دې کور د جوړیدو موخه دا ده «هدف يې د ماشوم ادبياتو ته کار کول، هم د لویانو له خوا ماشومانو ته او هم له ماشومانو نه ماشومانو ته.»

. د همدې وروستیو فعالیتونو په خاطر يې، په یوه راپور کې يې داسې راغلي دي:
«از کار کرد های چهارتن از نویسنده گان ادبیات کودک ستایش به عمل آمد:

در حالی که فردا شانزده هم میزان مصادف است با روز هنر، نهاد تحت نام خانه ادبیات کودک امروز از کارکرد های چهار تن از نویسنده گان افغان که نوشته هایشان به ادبیات کودک اختصاص یافته بود ستایش به عمل آورد.

د پاڼو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

این نهاد به رسم گرامی داشت از کارکرد های سمیع حامد، پروین پژواک، آصف بهاند و حبیب الله رفیع تصاویر آنان را تحفه گونه به کتابخانه عامه اهدا نمود.

نگین قمبری معاون نهاد خانه ادبیات کودک روز چهارشنبه به رادیو آزادی گفت که در خصوص ادبیات کودک در گذشته کار صورت نگرفته و اکنون این نهاد تلاش دارد تا برنامه های لازم را در این خصوص راه اندازی کند. او همچنان افزود که مسوولان باید در خصوص ادبیات کودک در افغانستان برنامه های روی دست گیرند و حکومت باید از این برنامه ها حمایت کند.

از سوی دیگر مسوولان کتابخانه عامه کابل از این کارکرد خانه ادبیات کودک استقبال کرده است. دواخان مینه پال ریس این کتابخانه روز چهارشنبه به رادیو آزادی گفت که با این کار نویسنده گان دیگرکشور نیز تشویق خواهند شد تا در رابطه به کودکان نوشته هایشان را منتشر کنند.

آقای مینه پال از تمامی شاعران و نویسنده گان کشور خواست تا روی ادبیات کودک در افغانستان کار کرده تا بتوانند زمینه خوبی را برای آموزش کودکان فراهم سازند.

با وجود کارکرد ها و تلاشها طی سالهای اخیر، باز هم کار چندان برای ادبیات کودک افغان صورت نگرفته است دست اندر کاران این عرصه میخواهند که ادبیات کودک بخش اساسی نصاب تعلیمی معارف کشور گردد تا باشد که کودکان از آوان کودکی با ادبیات کشور آشنا شوند.

لیزا حیدری، رادیو آزادی»

<https://www.facebook.com/1474829949511421/timeline/?ref=nf> خانه-ادبیات-کودک-د-ماشوم-د-ادبیات-و-کور-

د اتلسمی برخی پای

د پانیو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درننیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ